

Sjælland
J.nr. 2021 - 7977
Juni 2023

HØRINGSNOTAT

Vedrørende høringssvar til forslag til Natura 2000-plan 2022-2027 for N168 Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund

Forslag til Natura 2000-plan for N168 Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund har været i offentlig høring fra den 21. februar 2022 til den 25. maj 2022.

Indkomne høringssvar kan ses i dokumentet "Indkomne høringssvar til høring af Natura 2000-planerne 2022-27" på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Den offentlige høring er annonceret på Miljøstyrelsens hjemmeside og via Miljøstyrelsens nyhedsbrev. Relevante myndigheder er desuden direkte orienteret, jf. miljømålsloven § 43. Lodsejere med væsentlige interesser, der vil kunne berøres af et eller flere elementer i planlægningen for et Natura 2000-område, er individuelt blevet orienteret om høringen over forslag til Natura 2000-planer. Relevante organisationer og foreninger er ligeledes blevet direkte orienteret. Alle forslag til Natura 2000-planer har kunnet tilgås via Miljøstyrelsens hjemmeside.

Miljøstyrelsen har i alt modtaget ca. 440 høringssvar både specifikke høringssvar vedrørende de enkelte Natura 2000-planer og mere generelle høringssvar vedrørende naturplanlægningen. De generelle høringssvar er sammenfattet i et samlet høringsnotat "Miljøstyrelsens generelle høringsnotat vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan findes på Miljøstyrelsens hjemmeside. De områdespecifikke høringssvar er gennemgået og behandlet i lokale høringsnotater for hvert enkelt Natura 2000-område.

Til denne Natura 2000-plan er der modtaget i alt **4** høringssvar.

Høringssvar vedrørende den Strategiske Miljøvurdering behandles separat i den sammenfattende redegørelse, som ligger tilgængelig på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Svarene har berørt følgende emner:

1. Datagrundlag
2. Indsatsprogram
3. Lovgrundlag
4. Modstridende interesser
5. Udpegningsgrundlag og områdegrænser
6. Andet

Dette høringsnotat er inddelt emnevist. I det følgende afsnit sammenfattes de væsentligste synspunkter fra hørings svarene under de ovenfor nævnte emner, hvorefter Miljøstyrelsens bemærkninger er angivet i kursiv. Sidst i høringsnotatet gennemgås eventuelle justeringer i relevante Natura 2000-plan på baggrund af de indkomne hørings svar.

Det bemærkes, at hørings svarene kun er gengivet i hovedtræk. Hørings svarene kan i deres helhed læses på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Bemærkninger til planforslaget

1. Datagrundlag

Resumé af hørings svar

En borger finder det uklart om der findes hav- og flodlampret i området.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen kan oplyse, at både havlampret og flodlampret er nye på områdets udpegningsgrundlag (seneste ændringer er foretaget i perioden 2018-2022), og der er derfor ikke foretaget overvågning af arterne i forbindelse med NOVANA-programmet inden for N168. Det er derfor ikke muligt på nuværende tidspunkt at give en nærmere beskrivelse af artens forekomst i området.

Hav- og flodlampret er senest blevet overvåget i perioden 2010-2016. Overvågningen blev foretaget inden for habitatområder med arten på udpegningsgrundlaget og kun i målsatte vandløb, hvorfor ikke alle potentielle levesteder for henholdsvis hav- og flodlampret er blevet undersøgt. Fangst af hav- og flodlampret fremgår dog af fiskeundersøgelser foretaget under det Nationale Overvågningsprogram for Vandmiljø og Natur (NOVANA), og data kan findes på [Miljødata.dk](https://miljodata.dk).

Resumé af hørings svar

En borger finder det uklart, om omtale af eremit og hede-melbærris er relevant for området.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen henviser til basisanalysen og gør opmærksom på at visse arter fremgår af generelle naturtypebeskrivelser og andre tekstafsnit af overordnet karakter.

Resumé af hørings svar

En borger spørger til definitionen af en række af Natura 2000-områdets habitatnaturtyper, samt hvilke arter der karakteristiske herfor.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen henviser til dokumentet "Habitatbeskrivelser, årgang 2016 - Beskrivelse af danske naturtyper omfattet af habitatdirektivet (NATURA 2000 typer)" som kan findes på miljøstyrelsens hjemmeside.

Resumé af høringssvar

En borger finder at det er uklart hvorfor der skelnes mellem "arter og fugle", da fugle inddeles i arter, hvorfor det også er uklart hvad der menes med egnede levesteder for "fugle og arter".

Miljøstyrelsens bemærkninger

Opdelingen i "arter og fugle" stammer fra EU's to naturbeskyttelsesdirektiver; fuglebeskyttelsesdirektivet og habitatdirektivet. De to naturbeskyttelsesdirektiver pålægger EU's medlemslande at bevare en række listede fugle samt (habitat)arter og naturtyper, der er sjældne, truede eller karakteristiske for EU-landene. Det skal ske ved at udpege særlige områder, hvor disse arter og naturtyper er beskyttede. For mere information henvises til Miljøstyrelsens hjemmeside om EU's naturbeskyttelsesdirektiver.

Resumé af høringssvar

En borger bemærker at data fra Storstrøms Amt ikke fremgår af basisanalysen.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Natura 2000-planerne bygger på basisanalyserne, der redegør for datagrundlaget. Data er indsamlet i perioden 2013-2019 som en del af det nationale overvågningsprogram – NOVANA. Der er tale om kvalitetssikrede data, der er indsamlet på nationalt niveau ud fra tekniske anvisninger udarbejdet i et samarbejde mellem Aarhus Universitet og Miljøstyrelsen. Formålet er at sikre et ensartet datagrundlag. Miljøstyrelsen finder ikke grundlag for at planlægge ud fra enkelte års registreringer fra de forskellige Natura 2000-områder, men anvender i Natura 2000-planerne kvalitetssikrede data, som indgår i den officielle danske afrapportering til EU. Der findes andre data om naturen i Natura 2000-områderne. Disse er dog ikke tilstrækkeligt ensartede og kvalitetssikrede til, at Miljøstyrelsen har inddraget dem i basisanalyserne.

Resumé af høringssvar

En borger bemærker, at tilstandsvurdering ud fra højde af vegetation kan være misvisende for botanisk værdi.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Denne høring omfatter alene Natura 2000-planerne og ikke selve tilstandsvurderingssystemet, som fremgår af BEK nr. 653 af 19/05/2020. Tilstandsvurderingssystemet omsætter dokumenteret viden og eksperterfaring om strukturelle og biologiske forhold i naturtyper og levesteder til målbare og objektive indikatorer, der kan bruges i karakteriseringen og forvaltningen af danske naturtyper. Vegetationshøjde er kun én af flere elementer, der indgår i udregning af de lysåbne habitatnaturtypers strukturindeks, og dermed har betydning for udregningen af naturtilstanden for arealet.

Resumé af høringssvar

Vordingborg Kommune gør opmærksom på fejl i y-aksen af konkret figur vedrørende areal og naturtilstand af kildevæld.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen har noteret sig Vordingborg Kommunes bemærkning og vil derfor i den endelige Natura 2000-plans "2.3.1 Terrestriske naturtypers arealfordeling og tilstand" håndtere dette ved, at indsætte tekst under figuren, som forklarer den afvigende y-akse i figuren. Den konkrete fejl skyldes softwaren brugt til generering af diagrammer, som ikke kan afbillede arealer på under 0,01 ha på y-aksen. Det konkrete areal afbilledet i figuren er 0,009 ha. Da denne fejl ikke kan rettes, vil selve figuren forblive uændret, men med en forklarende figurtekst hertil.

Resumé af høringssvar

Vordingborg Kommune efterspørger et tilstandsvurderingssystem for de marine naturtyper.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Flere habitatnaturtyper har ikke et tilstandsvurderingssystem. Dette ændrer ikke på, at der skal opnås god tilstand for de udpegede habitatnaturtyper. Naturtyper og artslevesteder uden et nationalt fastsat tilstandssystem vil i stedet blive vurderet direkte efter habitatdirektivets bestemmelser, hvorefter der er krav om at sikre stabile eller forbedrede naturforhold. Konkret sagsbehandling vil altid skulle foregå efter nyeste tilgængelige viden. Flere af de våde habitatnaturtyper som vandløb, søer og marine habitatnaturtyper er tilstandsvurderet i vandområdeplanerne. Tilstandsvurderingerne fra vandområdeplanerne kan indgå i myndighedernes væsentlighedsvurdering af, hvorvidt ansøgte projekter påvirker en habitatnaturtype væsentligt. Det er muligt at se data for f.eks. ålegræs, bundfauna og makroalger i et habitatområde på Miljødata.dk.

Resumé af høringssvar

Næstved Kommune ønsker tydeliggørelse ved navngivning af to konkrete kortlagte søer.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Natura 2000-planerne bygger på basisanalyserne, der redegør for datagrundlaget. For en uddybende beskrivelse af de kortlagte søer over 5 ha inden for Natura 2000-området henvises til basisanalysens afsnit 3.2.3 Søer over 5 ha.

2. Indsatsprogram

Resumé af høringssvar

Møn Naturforening og en borger gør opmærksom på, at øget turisme, anlæg, jagt og publikumsstørrelse udgør forstyrrelse og trussel for flere fuglearter og naturtyper. Det bemærkes, at "markering" ikke er en tilstrækkelig foranstaltning til at forhindre menneskelig forstyrrelse.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen har noteret sig synspunktet og kan oplyse, at Miljøstyrelsen løbende reviderer bestemmelserne for vildtreservater med henblik på at forbedre beskyttelsen af bl.a. trækfugle, marine havpattedyr samt marine naturtyper i forhold til forstyrrelser. Miljøstyrelsen har bestilt DCE til at lave en gennemgang af alle Natura 2000-områderne med henblik på en vurdering af evt. forstyrrelsestrusler.

Miljøstyrelsen kan desuden oplyse, at evt. ændringer af reservatbestemmelserne herunder gældende bestemmelser omkring færdselsrestriktioner ikke reguleres via Natura 2000-planlægningen, men via bestemmelserne i Bekendtgørelse af lov om jagt og vildtforvaltning.

Resumé af høringssvar

Vordingborg Kommune bemærker at rotter bør nævnes som konkret trussel mod flere ynglefugle.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen gør opmærksom på Natura 2000-planens punkt 2.3.5 Tilstand af levesteder for ynglefugle, hvoraf det fremgår at der på nogle øer er problemer med forholdsvis let adgang for rovdyr som ræv. Med denne formulering henvises ikke udelukkende til ræv, men til prædatoriske dyr generelt, herunder rotter.

Resumé af høringssvar

En borger anser det som et problem, at der ikke er taget stilling til forvaltningsindsatsens lokalisering eller forvaltningsmetode.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Natura 2000-planerne fastlægger rammerne for den opfølgende handleplanlægning, men fastsætter ikke specifikke krav til forvaltning af konkrete arealer.

Indsatserne i Natura 2000-planernes indsatsprogram er valgt på baggrund af en faglig tilgang. Ved gennemførelse af de enkelte indsatser skal relevante myndighed vurdere konkret, hvor det i området giver mening at gennemføre indsatsen med fokus på evt. behov for konkrete hensyn. Natura 2000-planerne indeholder langsigtede målsætninger for hvert enkelt Natura 2000-område.

Indsatser i indsatsprogrammet skal bidrage til, at de langsigtede målsætninger opfyldes på sigt, hvorfor der planperiode for planperiode prioriteres en særlig indsats, hvor behovet vurderes at være størst.

3. Lovgrundlag

Resumé af høringssvar

Møn Naturforening bemærker, at det tydeligt skal fremgå af Natura 2000-planerne, at alle planer, projekter og aktiviteter, som direkte eller indirekte, herunder kumulativt og på strateginiveau, kan medføre menneskelig forstyrrelse af arterne på udpegningsgrundlaget eller forringelse af levestederne, skal vurderes i forhold hertil, af den/de godkendende/tilsynsførende myndigheder.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Høringssvar med bemærkninger af juridisk karakter, herunder bemærkninger til regler, relation til anden lovgivning mv., behandlet i Miljøstyrelsens generelle høringsnotat "Miljøstyrelsens generelle høringsnotat vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan læses på styrelsens hjemmeside.

4. Modstridende interesser

Resumé af høringssvar

Næstved Kommune kommenterer at grå/grøn klit prioriteres over havtornklit (2160). I dette Natura 2000-område er der kun ca. 5% havtornklit i forhold til grå/grøn klit. Havtornklit er i moderat tilstand, hvor grå/grøn klit overvejende er i god tilstand. Prioriteringen af grå/grøn klit synes derfor mere at være en national prioritering end en prioritering i det konkrete Natura 2000-område.

Miljøstyrelsens bemærkninger

*I hvert Natura 2000-område gennemføres en konkret afvejning og prioritering af fugle, arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget, hvis der vurderes at være potentiale for en modstridende naturinteresse i forbindelse med opfyldelse af målsætningen om gunstig bevaringsstatus for arter og naturtyper eller målsætningen om at sikre den nationale bestand af fugle. Denne prioritering fremgår af Natura 2000-planens afsnit om modstridende naturinteresser. Under dette afsnit fremgår det, at naturtypen grå/grøn klit (2130) er en prioriteret naturtype. Prioriterede naturtyper er markeret med * i Natura 2000-planens punkt 2.2 udpegningsgrundlag. Prioriterede naturtyper er udvalgt på baggrund af Målbekendtgørelsen [BEK nr. 653 af 19/05/2020](#).*

Resumé af høringssvar

Næstved Kommune efterspørger, at tilstanden for Natura 2000-områdets Enebærklit-arealer (2250) også fremgår af Natura 2000-planens punkt 3.3. Modstridende interesser.

Miljøstyrelsens bemærkninger

*Tilstanden af Natura 2000-områdets arealer med enebærklit fremgår af i Natura 2000-planens afsnit 2.3.1 Terrestriske naturtypers arealfordeling og tilstand. Bemærkningen om enebærklits prioriteret og bevaringsstatus i Natura 2000-planens afsnit 3.3 Modstridende naturinteresser er af overordnet karakter og ligger til grund for prioriteringen af de modstridende naturinteresser for Natura 2000-området. Prioriterede naturtyper er markeret med * i Natura 2000-planens punkt 2.2 udpegningsgrundlag. Prioriterede naturtyper er udvalgt på baggrund af Målbekendtgørelsen [BEK nr. 653 af 19/05/2020](#).*

5. Udpegningsgrundlag og områdegrænser

Resumé af høringssvar

En borger foreslår at småbladet lind, tarmvrid røn, koralrod, lægeigle og mange arter af brombær tilføjes til udpegningsgrundlaget.

Miljøstyrelsens bemærkninger

For habitatområderne er det udelukkende arter på habitatdirektivets bilag II og naturtyper på habitatdirektivets bilag I, der kan indgå i områdenes udpegningsgrundlag, mens det for fuglebeskyttelsesområderne er fugle, der fremgår af fuglebeskyttelsesdirektivets artikel 4 stk. 1 (yngle- og trækfuglearter omfattet af direktivets bilag 1) og artikel 4, stk. 2 (regelmæssigt tilbagevendende trækfugle samt visse forekomster af ynglefugle, som ikke er opført i bilag 1).

Hvilke naturtyper, arter og fugle, der optræder på de enkelte områders udpegningsgrundlag, beror på en række kriterier, der er beskrevet på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Den gennemførte høring vedrørte alene forslag til Natura 2000-planer. Ændringer i udpegningsgrundlag er sket i 2018-2022 og vil også fremover ske i en selvstændig proces ud fra bedst tilgængelige viden.

6. Andet

Resumé af høringssvar

En borger bemærker, at flere formuleringer og definitioner i basisanalysen samt Natura 2000-planen ikke er forståelige og bør forklares. F.eks. dynamisk forvaltning, naturens egen dynamik samt højbundsjord.

Miljøstyrelsens bemærkninger:

Høringen omhandler udelukkende høringssvar vedrørende Natura 2000-planerne. Miljøstyrelsen kan dog oplyse, at tredje generation af Natura 2000-planerne sætter et større fokus på en mere naturlig dynamik og den naturlige variation, der kan være i grupper af hhv. naturtyper, arter og fugle. Derved rummer de konkrete målsætninger den naturlige udvikling, der kan ske i et område, hvor naturtyper i grænsetilfælde naturligt kan vokse sig ind og ud af hinanden. Der tages på denne måde højde for den naturlige dynamik, der kan være i økosystemer, hvor man ikke med 100 % nøjagtighed kan forudsige, hvordan en given naturtype vil udvikle sig over tid, eller hvordan naturtyper responderer på en konkret drift og pleje. For de større, sammenhængende terrestriske Natura 2000-områder indledes de konkrete målsætninger med en formulering om naturens egne dynamikker. Det udspecificeres, at der

skal være opmærksomhed på sårbare naturtyper, arter og fugle. Der ændres ikke på direktivets eller den grundlæggende forudsætning om, at der skal være fokus på, at et områdes integritet skal bevares, og at en naturlig dynamik/udvikling ikke må have en væsentlig negativ påvirkning på arter eller naturtyper og områdets bevaringsmålsætninger.

Desuden kan Miljøstyrelsen oplyse om, at der i forbindelse med den offentlige høring af Natura 2000-planerne er offentliggjort en række notater på Miljøstyrelsens hjemmeside om Natura 2000-planlægning i perioden 2022-2027, som forklarer begreber, definitioner og baggrunden bag Basisanalyser, Strategisk Miljøvurdering og Natura 2000-planerne. Specielt henledes opmærksomheden på "Hyppige spørgsmål og svar (FAQ)", "Teknisk følgenotat til Natura 2000-planer" og "Notat om basisanalyser 2022-27".

Resumé af høringssvar

Næstved Kommune ønsker tydeliggørelse af rollefordeling for de generelle retningslinier i Natura 2000-planen.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Emnet er beskrevet i Miljøstyrelsens generelle høringsnotat "Miljøstyrelsens generelle høringsnotat vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan læses på styrelsens hjemmeside.

Justering af forslag til Natura 2000-plan for N168 Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund

På baggrund af de indkomne høringssvar er Natura 2000-planens afsnit om "Terrestriske naturtypers arealfordeling og tilstand" tilrettet, så der gøres opmærksom på konkret fejl i figur vedr. kildevæld. Følgende tekst er indsat:

"I overstående figur vises arealet og naturtilstanden for habitatnaturtypen kildevæld i gældende Natura 2000-område. Grundet softwarebetingelser kan y-aksen ikke vise værdier under 0,01 ha. Det pågældende areal af kildevæld er 0,009 ha."

Ingen af ændringerne i forhold til planforslaget giver anledning til fornyet høring over planforslaget, jf. miljømålslovens § 45.

Bilag 1: Indkomne høringssvar til Natura 2000-planforslaget N168 Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund

Sagsnummer	Høringspart
2022 – 37429/2022 - 4088	Næstved Kommune
2022 - 39769	Vordingborg Kommune
2022 - 39385	Møn Naturforening
2022 - 37641	Borger